

Nárok na vdovský důchod v důsledku změny předpisů nezaměstnané

„Jsem narozena 10.2.1967 a dne 5.8.2007 jsem ve svých čtyřiceti letech ovdověla. Mám osmnáctiletou dceru, která nemůže z důvodu svého špatného zdravotního stavu pracovat a pobírá plný invalidní důchod. Do 4.8.2008 jsem pobírala vdovský důchod a po tomto datu mně ho nadále ponechali, jak mně bylo sděleno, jenom proto, že pečuji o nezaopatřené dítě. V nějakém pořadu v rádiu k důchodové reformě jsem slyšela, že dítě, které pobírá invalidní důchod již nebude považováno za nezaopatřené. Znamená to, že přijdu o vdovský důchod? Nevím, co bychom si bez něho při stoupajících cenách sami s dcerou počaly!“

T.V. - Mladá Boleslav

Tazatelka slyšela správně. Podle novely zákona č.155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, kterou v červnu 2008 schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR a 1.8.2008 podepsal prezident, se doplňuje ustanovení § 20 uvedeného zákona v tom smyslu, že **za nezaopatřené se nepovažuje dítě, které je poživitelem invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně** (jde o dřívější plný invalidní důchod).

Jde o průlom do definice nezaopatřeného dítěte. I nadále sice platí, že za nezaopatřené dítě se považuje pro účely důchodového pojištění dítě do skončení povinné školní docházky, a poté, nejdéle však do 26. roku věku, také dítě, které je z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu neschopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost, ale jen, pokud není poživitelem invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně.

Tato úprava bude mít samozřejmě vliv i na nárok na vdovský důchod. Podle § 49 zákona o důchodovém pojištění má **vdova nárok na vdovský důchod po manželovi**, který byl poživitelem starobního, plného invalidního nebo částečného invalidního důchodu („po novu“ invalidního důchodu), nebo který splnil ke dni smrti podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod nebo podmínky nároku na starobní důchod anebo zemřel následkem pracovního úrazu. A to **po dobu jednoho roku** od smrti manžela **bez jakýchkoliv dalších podmínek**. Z tohoto titulu pobírala tazatelka vdovský důchod po dobu jednoho roku od smrti manžela.

Po uplynutí tohoto „jednoročního“ pobírání vdovského důchodu náleží vdovský důchod nadále pouze tehdy, jestliže vdova splňuje některou z podmínek, stanovených v

§ 50. Například, jestliže je plně invalidní („po novu“ invalidní ve třetím stupni) nebo jestliže pečuje o svého rodiče nebo rodiče zemřelého manžela, který s ní žije v domácnosti a je závislý na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost), anebo také, **jestliže pečuje o nezaopatřené dítě**.

Obecně **od 1.1.2010 bude platit, že pokud by vdova pečuje o nezaopatřené dítě a tomuto dítěti by byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně a vdova by nesplňovala žádnou z dalších podmínek pro nárok na vdovský důchod, nárok na něj jí zanikne.**

Tazatelka se však nemusí obávat, že by jí z tohoto důvodu nárok na vdovský důchod zanikl. Přejícnými ustanoveními k novele zákona je zajištěno, že dítě, které pobírá plný invalidní důchod k 31.12.2009, se bude pro tyto účely i nadále považovat za nezaopatřené.

Tazatelka sice hovoří jen o vdovském a plně invalidním důchodu, ale lze předpokládat, že dcera pobírá po zemřelém otci také sirotčí důchod (§ 52 zákona). Na něj má nárok nezaopatřené dítě, a tím dcera tazatelky i po změně předpisů nadále bude, i když pobírá plný invalidní důchod. Podle § 59 zákona platí, že jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu invalidního důchodu a sirotčího důchodu, vyplácí se nejvyšší důchod v plné výši a z druhého důchodu polovina procentní výměry

JUDr. Zdeněk Hájek, Rada seniorů